

EUROOPAN UNIONIN
NEUVOSTO

Bryssel, 8. lokakuuta 2003 (13.10)
(C.K. en)

13312/03

NM LIMITE

PE-QE 422

**ALUSTAVA EHDOTUS VASTAUKSEKSI Miet SMETin 28.7.2003 esittämään
KIRJALLISEEN KYSYMYKSEEN E-2477/03**

Lähettiläjä: Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja: Jäsenvaltioiden pysyvät edustustot
Asia: "Naisten oikeudet Afganistanissa"

1. Valtuuskunnille toimitetaan oheisena
 - edellä mainittu kirjallinen kysymys
 - pääsihteeristön laatima alustava vastausehdotus.
2. Jos valtuuskunnat eivät esitä huomautuksia **10 työpäivän** kuluessa tästä päivästä, alustava vastausehdotus annetaan pysyvien edustajien komitealle (Coreper I) ja neuvostolle hyväksyttäväksi.

Mahdolliset valtuuskuntien huomautukset käsitellään yleisten asioiden työryhmässä.

KIRJALLINEN KYSYMYS E-2477/03

esittäjä: **Miet SMET (PPE-DE)**

neuvostolle

Aihe: Naisten oikeudet Afganistanissa

Afganistanilaisten naisten asema huonontui huomattavasti, kun talibanit kaappasivat vallan vuonna 1996. Naiset joutuivat äärimmäisen psykologisen ja ruumiillisen sorron kohteeksi, koska heiltä kiellettiin osittain tai kokonaan terveydenhuolto, koulutus, elannon ansaitseminen ja liikkumisvapaus.

Monet toivoivat, että Taliban-hallinnon päättyminen aloittaisi naisten oikeuksien uuden aikakauden. Euroopan parlamentin 5. syyskuuta 2002 antamassa päätöslauselmassa¹ korostetaan, että afganistanilaisten naisten asema on ehdoton prioriteetti. Jäsenet pyysivät myös Afganistanin uutta hallitusta hyväksymään ja ottamaan käyttöön tehokkaita toimia naisten oikeuksien parantamiseksi. Euroopan unioni haluaa myös edistää tätä, ja se on osoittanut suoraan osan eurooppalaisesta tuesta erityisiin naisten asemaa koskeviin hankkeisiin.

On kulunut yli puolitoista vuotta Bonnin konferenssista, mutta naisten asema on hädin tuskin parantunut. Naisten asema ei ole muuttunut ollenkaan maaseudulla, jossa elää kolme neljäsosaa afganistanilaisista. Tämän vahvistivat myös Euroopan parlamentin Afganistaniin lähettämän valtuuskunnan jäsenet. Taliban-hallinnon kaatumisen jälkeen naisten oikeudet ovat parantuneet vain Kabulissa, ja ainoastaan 30 prosenttia afganistanilaisista tytöistä käy koulua.

Miten EU suhtautuu naisten oikeuksien jatkuvaan sortamiseen? Mitä erityisiä naisten asemaa koskevia hankkeita EU rahoittaa Afganistanissa? Aikooko EU parantaa naisten asemaa muillakin toimilla, kuin tukemalla naisten asemaa koskevia hankkeita? Kuinka suurta osaa EU:n Afganistanille myöntämästä rahoituksesta käytetään pelkästään naisia varten?

¹ P5-TA(2002)0407.

VASTAUS

Miet SMETin

kirjalliseen kysymykseen E-2477/03

1. EU seuraa tiiviisti naisten ihmisoikeuksien kunnioittamista Afganistanissa. Yhteyksissään Afganistanin siirtymäkauden hallintoon EU on toistuvasti kaikilla tasoilla korostanut, että Afganistanin naisten oikeudet ja heidän täysimääräisen ja tasa-arvoisen osallistumisensa edistäminen kaikilla julkisen elämän osa-alueilla ovat merkittävä viitearvo arvioitaessa siirtymäkauden hallinnon toimintaa ja määriteltäessä EU:n tulevaa politiikkaa Afganistanin suhteen.
2. EU on myös kehottanut Afganistanin perustuslakikomitean jäseniä kunnioittamaan tulevassa perustuslaissa sukupuolten välistä tasa-arvoa kansainvälisten normien mukaisesti; perustuslaillinen Loya Jirga hyväksyy uuden perustuslain muutaman kuukauden kuluttua. EU aikoo tehdä kaikkensa varmistaakseen, että uusi perustuslaki sisältää myös lausekkeen, jossa todetaan kansainvälisen oikeuden, erityisesti YK:n ihmisoikeusyleissopimusten ensisijaisuus kansallisen lain, myös sharian, suhteen.
3. Neuvosto vahvisti 14.4.2003 päätelmät, joissa neuvosto muun muassa korosti sukupuolten välisen tasa-arvon huomioon ottamista siirtymäkauden hallinnon politiikassa ja kiirehti perustuslaillisten puitteiden luomista ihmisoikeuksien edistämiseksi ja turvaamiseksi etenkin naisten ja tyttöjen osalta. Neuvosto myös korosti tasa-arvonäkökohtia yhtenä kesäkuussa 2004 vapailla ja rehellisillä vaaleilla valittavan hallituksen ominaisuuksista. Nämä päätelmät toimitettiin Afganistanin ulkoasiainministerille Abdullah Abdullahille, joka tapasi EU:n ministerit kyseisenä päivänä. Sukupuolikysymykset ovat tärkeässä asemassa lokakuulle suunnitellun, valtiosihteerien tasolla toteutettavan EU:n troikan vierailun esityslistalla.
4. Taleban-hallinnon kaatumisen jälkeen on ollut havaittavissa jonkin verran edistystä: yhä suurempi osa tytöistä käy koulua ja suuremmissa keskuksissa yhä suurempi osa tytöistä osallistuu myös ylempään koulutukseen, ministeriöt palkkaavat naisia, ja yleensäkin monet naiset ovat palanneet työhönsä kodin ulkopuolella. Kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevan YK:n yleissopimuksen ratifiointi 5.3.2003 oli erityisen myönteinen askel.

Neuvosto on kuitenkin arvoisan parlamentin jäsenen kanssa yhtä mieltä siitä, että naisten asema on edelleen kestämaton koulutus- ja työmahdollisuuksien, oikeussuojan ja täysimääräisen ja tasa-arvoisen julkiseen elämään osallistumisen osalta. Lisäksi naiset ovat heidän elämäänsä ja arvoaan uhkaavan turvattomuuden ensisijaisia uhreja. Paljon on vielä tekemättä.

5. Yksittäisten sukupuolikysymyksiä käsittelevien ohjelmien osalta arvoisa parlamentin jäsen voisi kääntyä myös komission ja jäsenvaltioiden asianomaisten ministeriöiden puoleen.